

[Niels Helveg Petersen.]

trykker forventningen om, at det skal nok lade sig gøre at nå de 58 pct.

Jeg vil gerne gøre ganske klart, at efter vort synspunkt skal Danmark ikke være våbenproducent. Forsvarsministeren er temmelig begejstret og omtaler den øgede konkurrenceevne for de virksomheder, som har fået ordrer. Det har jeg ingen grund til at betvivle er tilfældet, men det er i og for sig ikke problemet om vores industri som helhed; selvfølgelig bliver virksomhederne konkurrencedygtige, når de på den måde får placeret store ordrer. Det, der er spørgsmålet for os, er: ville vor industri være mindre konkurrencedygtig, hvis vi havde investeret samme midler i fredelige avancerede tekniske formål? Det tvivler jeg på.

Jeg er ikke mindst sikker på, at investering i avancerede civile formål ville være lettere at eksportere, ikke ville møde de begrænsninger, som vi ved produktion af våbenudstyr altid møder. Ud fra økonomiske synspunkter, ud fra vores industripolitik, må jeg fraråde at fremhæve for stærkt værdien, den tekniske og økonomiske værdi, af investeringer i militær udrustning. Jeg er fuldt ud overbevist om, at penge vil kunne anvendes bedre andre steder.

Det, som derfor er interessant ved medproduktionen, er udelukkende, at man indtil nu ikke er nået op på de 58 pct., men at man forventer at gøre det. Jeg vil om medproduktionen kun slå én ting fast: at når man ikke de 58 pct., er der tale om, at flyindkøbet, alt taget i betragtning, er en større belastning for vor økonomi, end det ellers ville være, og derved også indgår i en vurdering af det tredje hovedspørgsmål, jeg skal komme ind på, nemlig prisspørgsmålet.

Det var anslået, at disse fly ville koste os 2,4 mia kr. Der er nu ansøgning om 10 pct. ekstra, fordi medproduktionen er blevet dyrere end ventet. Det er et udtryk, som jeg dog må undre mig en smule over. Man har vidst ved disse aftalers indgåelse, at der skulle være tale om medproduktion. Det var jo hele grundlaget, det var alt det, man sloges om, men hvordan kan det så være, at medproduktionen er blevet dyrere end ventet? Det kan kun betyde, at man anlagde optimistiske skøn i sin tid, da man indgik denne aftale.

Medproduktionen er blevet dyrere end ventet, men netop medproduktionen var et kendt forhold og noget, man burde have kunnet skyde ret så præcist på. Prisen er altså nu ikke de

2,4 mia kr., men 2,64 mia kr. i 1975-priser.

Jeg vil skønne, at opregnet betyder dette i dagens priser vel ca. 3 mia kr., hvortil så kommer en fordyrelse på 3 pct. som følge af den sidst gennemførte devaluering, altså atter 100 mill. kr. oveni, hvis jeg skal lægge de forudsætninger til grund, som er anført i ministerens redegørelse.

Så siger man: Ja, det er rigtigt, prisen bliver højere, og det kan også være, der løber yderligere prisfordyrelser på som følge af forbedringer og ændringer i flyets konstruktion hen ad vejen, men det gør jo alt sammen ikke noget, vi tager det inden for forsvarets budgetrammer. Det må da have betydning for andre dele af forsvarets anskaffelsespolitik. Det må da have betydning for andre dele, for hærens vedkommende, for søværnets vedkommende, at man her får en post på forsvarsbudgettet, som nu pludselig æder i hvert fald 250 mill. kr. mere end de andre poster. Hvad betydning har det for styrkemålene? Hvad betydning har det for nyanskaffelser på andre områder? Jeg kan godt se, at vore totale udgifter til forsvaret ikke ændres ved dette, det er jeg enig i, men man har jo netop vedtaget et forsvarsforlig med ganske bestemte forudsætninger men hensyn til anskaffelser og styrkemål. Har det ingen betydning, at der pludselig er 250 mill. kr., der skal omrokeres?

Jeg undrer mig også over ræsonnementet med, at de 250 mill. kr., det er blevet dyrere, skal man ikke tage så tungt, det er jo i virkeligheden ikke så forfærdelig meget, det er jo kun 10 pct. osv. Ja men tænk, hvis man på andre områder havde en så let holdning til, at noget pludselig var blevet 250 mill. kr. dyrere end forventet. Det er ikke småpenge, der her er tale om, og det er noget, der bidrager til forargelse i befolkningen, at der tilsyneladende gælder en anden målestok for, hvad der er store penge, og hvad der er små penge, for forsvaret end for andre udgifter i vort samfund.

Hvis der nu bliver tale om yderligere prisstigninger, bl. a. som følge af forbedringer eller ændringer i flyets konstruktion, vil det så have nogen betydning for udfyldningen af forsvarets styrkemål, for andre dele af forsvarets anskaffelsesprogram? Jeg kunne godt tænke mig at få noget af dette uddybet af ministeren. Hvilken betydning har den foreløbige fordyrelse for øvrige dele af anskaffelsesprogrammet?